

Asia C-342/19

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

16.4.2019

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Amtsgericht Düsseldorf (Düsseldorfin alioikeus, Saksa)

Ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen tekemispäivä:

6.12.2018

Kantaja:

EUflight.de GmbH

Vastaaja:

Eurowings GmbH

[--]

Amtsgericht Düsseldorf

Välipäätös

Asiassa

EUflight.de GmbH vastaan Eurowings GmbH

I.

Unionin tuomioistuimelle esitetään SEUT 267 artiklan nojalla seuraava tulkintaa koskeva kysymys:

Onko asetuksen (EY) N:o 261/2004 4, 5, 6 ja 7 artiklan säännöksiä tulkittava siten, että lentomat kustajilla, jotka kuljetetaan varatulla lennolla lopulliseen määräpaikkaan yli tuntia ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa, on asetuksen 7 artiklaa vastaavasti sovellettaessa oikeus korvaukseen?

Voidaanko korvausta 7 artiklan 2 kohdan nojalla alentaa lennon pituuden perusteella, jos saapumisaika on aikaisempi kuin kyseisessä säännöksessä mainitut viivästyneet saapumiset ja jopa aikaisempi kuin aikataulun mukainen saapumisaika?

Onko mahdollisuus alentaa korvausta poissuljettu, jos lennon lähtöaikaa aikaistetaan aikataulun mukaiseen lähtöaikaan nähden samassa määrin kuin viivästyksen rajoista säädetään 7 artiklan 2 kohdassa (eli enemmän kuin kaksi, kolme tai neljä tuntia)?

II.

Kantaja vaatii kahden asianomaisen (jäljempänä siirtäjät) sille siirtämien oikeuksien nojalla matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästyksen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 29[5]/91 kumoamisesta 11.2.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetuksen] (EY) N:o N:o 261/2004 (jäljempänä lentomatkustajien oikeuksista annettu asetus) 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla kummallekin 250 euron suuruista korvausta. **[alkup. s. 2]**

Vastaaja on saksalainen lentoliikenteen harjoittaja. Siirtäjät varasivat vastaajalta lennon Münchenistä Pariisiin. Lennon numero oli EW1926, ja sen oli aikataulun mukaan määrä lähteä Münchenistä 1.1.2018 klo 17.20 ja laskeutua Pariisiin klo 18.45.

Lento peruutettiin ja siirtäjät reititettiin uudelleen lennolle LH2234, joka lähti Münchenistä 1.1.2018 klo 15.54 ja laskeutui Pariisiin samana päivänä klo 17.20. Siirtäjät saapuivat lopulliseen määräpaikkaansa 1 tunnin ja 25 minuuttia ennen aikataulun mukaista saapumisaikaa, mutta heidän matkansa oli siis alkanut 1 tunnin ja 26 minuuttia ennen aikataulun mukaista aikaa.

III.

Ensiksi herää kysymys siitä, kuuluuko tällainen lento, jonka lähtöä aikaistettiin, 7 artiklan soveltamisalaan, ja jos näin on, ulottuuko tämä mainitussa tapauksessa mahdollisesti löydettävissä oleva analogia koko artiklaan, mukaan lukien sen 2 kohdassa tarkoitettuun mahdollisuuden alentaa korvausta.

1.

Esiin tulee kysymys siitä, perustaako tällainen tosiasiallisesti suoritettun lennon lähdön aikaistaminen ylipäättään oikeuden korvaukseen, kun lennon lähtöä aikaistetaan yli tunnilla mutta alle kolmella tunnilla.

Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön (tuomio 19.11.2009, Sturgeon ym., C-402/07 (ja C-432/07, EU:C:2009:716; jäljempänä Sturgeon-ratkaisu) mukaan 7 artiklan lentojen myöhästymisiin soveltamisen kannalta merkityksellistä oli viivästyneiden lentojen matkustajien ja peruutettujen lentojen matkustajien tilanteiden vertaaminen (50 kohta). Korvauksen maksamisen perusteena on, että vahinko, joka asianomaisille matkustajille aiheutuu ajan menetyksestä, ei ole korjattavissa muutoin kuin korvauksella (52–54 kohta). Tuomiossa todetaan, että asianomaiset ovat toisiinsa rinnastettavissa tilanteissa vahingon, joka muodostuu ajan menetyksestä, kannalta (54 kohta).

Unionin tuomioistuin pyrkii tuomion 57 kohdassa vahvistamaan relevantin ajanmenetyksen asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan iii alakohdan perusteella. Tässä yhteydessä se laskee ajanmenetyksen siitä ajasta, jonka kuluessa lennon peruuntuessa uudelleenreitityksen on tapahduttava, jotta korvausta ei suoriteta. Tässä yhteydessä viitataan nimenomaisesti ”kestoon”. Edelleen 58 kohdassa viitataan nimenomaisesti yhdenvertaisen kohtelun vaatimukseen. Tuomion 61 kohdassa kuvataan ajanmenetyksen jälleen yksinomaan vähintään kolmen tunnin viivästyksenä. Unionin tuomioistuin löytää sitten 62 kohdassa selityksen sille, minkä vuoksi on tehtävä ero 6 artiklassa tarkoitetun pelkän viivästymisen ja johdanto-osan 15 perustelukappaleessa [alkup. s. 3] tarkoitetun pitkäaikaisen viivästymisen välillä; tällä tavoin se ilmeisesti pyrkii oikeuttamaan 6 artiklaan sisältyvän pitkäaikaisia viivästymisiä koskevan tahattoman lakiaukon, mikä edellyttää analogian soveltamista.

Sturgeon-ratkaisussa ei asetettu peruutettujen lentojen matkustajia ja viivästyneiden lentojen matkustajia täysin samaan asemaan. Unionin tuomioistuimen tuolloisen oikeuskäytännön mukaan lentomatkustajat, joiden lento viivästytti yli kaksi tuntia mutta alle kolme tuntia, eivät saa korvausta ajanmenetyksestä, joka on kuitenkin sama kuin peruutustapauksessa. Kysymys korvauksen alentamisesta tulee siis esiin vain pitkän matkan lentojen osalta (63 kohta).

Ensi näkemältä joukko seikkoja puhuu siis sen puolesta, että oikeus korvaukseen voisi perustua vain lennon viivästymiseen eikä saman lennon aikaistettuun suorittamiseen.

Huomattakoon tämän lisäksi, että unionin tuomioistuin tekee 27.6.2018 antamassaan määräyksessä flightright, C-130/18 (ECLI:EU:C:2018:496) peruuttamisen ja viivästymisen välillä eron. Sen mukaan korvaus (vaikka vain alennettukin) voidaan maksaa peruutustapauksessa jo kahdesta tunnista alkaen, mutta viivästymistapauksissa vasta kolmesta tunnista alkaen.

Nähdäkseni edellä mainitut seikat eivät kuitenkaan välttämättä ole esteenä korvauksen maksamiselle lennon lähdön aikaistuessa (ja siis myös saapumisen myöhästyessä vähemmän kuin kolme tuntia).

Lennon lähdön aikaistaminen voi täysin mahdollisesti aiheuttaa ajanmenetyksen, joka on korvattava rahalla. Vastaavasti myöskään lennon saapuminen yli tuntia ennen aikataulun mukaista saapumisaikaa ei ole esteenä korvauksen maksamiselle lennon peruuttamisesta. Se, että unionin tuomioistuin viittaa Sturgeon-ratkaisussa ajanmenetykseen lennon "kestoon" nähden (vai tarkoitetaanko siinä odotusaikaa?), vaikuttaa epä johdonmukaiselta ja hieman epätasaiselta. Peruutettujen lentojen matkustajat saavat korvauksen silloinkin, kun heille ei aiheudu lainkaan ajanmenetystä, kun korvaava lento kestää yhtä kauan.

Vahinko ei näin ollen oikeastaan aiheudu ajanmenetyksestä, vaan siitä, että matkustaja menettää mahdollisuuden (aikakehyksessä, joka ulottuu ajasta tuntia ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa kahteen tuntiin aikataulun mukaisen saapumisajan jälkeen) käyttää aikansa alun perin suunnitteleamalla tavalla. Asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan iii alakohdassa ei ilmeisesti siis suojata vain aikataulun mukaista saapumisaikaa vaan myös aikaa ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa. Tältä osin **[alkup. s. 4]** lentomatkustaja (tai hänen ajankäyttöä koskeva vapautensa) on vielä vahvemmin (nimittäin yhdellä tunnilla enemmän) suojattu.

Matkustajan kannalta pakotettua aikaistettua lähtöä samalla lennolla ei säännellä asetuksessa lainkaan. Asetuksen 6 artiklan yksiselitteinen sääntely, joka koskee vähintään kahden tunnin viivästymistä, ei estä tahatonta lakiaukkoa ja näin ollen mahdollista analogian soveltamista. Analogian soveltamisen edellyttämä tilanne on käsillä, koska lentomatkustajien tilanteet ovat toisiinsa verrattavissa. Näin ollen voidaan hyvin ajatella, että lentomatkustajilla, jotka kuljetetaan samalla lennolla enemmän kuin tuntia ennen alkuperäistä lähtöaikaa, on oikeus korvaukseen analogisesti 7 artiklaa sovellettaessa.

2.

Mahdollisen analogian on nähdäkseni johdettava joka tapauksessa 7 artiklan soveltamiseen kokonaisuudessaan. Tällöin herää kuitenkin kysymys siitä, onko aikaistettu kuljetus 8 artiklassa, johon siinä viitataan, tarkoitettu uudelleenreititys.

Asetuksen 8 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetään matkan uudelleenreitityksestä vastaavilla kuljetusehdoilla ”mahdollisimman pian” lopulliseen määräpaikkaan. Tällä tarkoitetaan todennäköisesti kuitenkin lentomatkustajan mahdollisimman pian alkuperäisen aikataulun mukaisen lähtöajan jälkeen tapahtuvaa kuljetusta.

Asetuksen sanamuoto sinällään koskee vain viivästymisiä; aikataulun mukaista saapumisaikaa aikaisempaa saapumista määräpaikkaan ei säännellä asetuksessa. Asetuksen perustelukappaleiden valossa voidaan olettaa, että 8 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ilmaisulla ”mahdollisimman pian” tarkoitetaan alkuperäisen lähtöajan jälkeistä aikaa. Niinpä asetuksen johdanto-osan 13 perustelukappaleessa puhutaan siitä, että lentomatkustajista on huolehdittava asianmukaisesti heidän

odottaessaan myöhempää lentoa. Johdanto-osan 18 perustelukappaleessa mainitaan niin ikään myöhempää lentoa olevista matkustajista huolehtimisesta.

Tämän puolesta puhuu myös se, että asetuksella on tarkoitus vähentää lentojen peruuttamisesta matkustajille aiheutuvia vaikeuksia ja haittoja. Tämän vuoksi lentoliikenteen harjoittajia kannustetaan ilmoittamaan peruutuksesta lentomatkustajille 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun tavoin oikea-aikaisesti ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa ja tarjottava heille uudelleenreititystä, jotta he voivat tehdä tarvittavat uudet järjestelyt. **[alkup. s. 5]** Tältä osin uudelleenreititykselle asetettavat edellytykset ovat ymmärrettävästi käänteisessä suhteessa lentomatkustajille peruuttamisesta tiedottamiseen kuluvaan aikaan. Asetuksen tavoite ja tarkoitus voidaan ottaa huomioon vain, jos 7 artiklan 2 kohdan a alakohtaa tulkitaan siten, että korvauksen alentaminen ei tule kysymykseen, jos ylitetään kohtuullisen rajat, sellaisina kuin ne on määritelty 5 artikla 1 kohdan c alakohdassa, ja lentomatkustajan on noustava korvaavalle lennolle aikaisemmin kuin tuntia ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa.

Jos kuitenkin katsotaan, että sen vuoksi, että kaikissa kieliversioissa käytetään ilmaisua ”voida” (”may”, ”podrá” jne.), ratkaisu tehdään kohtuusnäkökohtien perusteella, olisi korvauksen alentamista silloin, kun lennon lähtöä aikaistetaan ja sen saapuminen määräpaikkaan aikaistuu vähintään kolme tuntia, pidettävä kohtuuttomana. Näin ei mahdollisesti kuitenkaan ole, jos saapuminen aikaistuu vähemmän kuin kolme tuntia.

IV.

Asian käsittelyä lykätään siihen saakka, kun unionin tuomioistuin antaa lopullisen ratkaisunsa.

[– –] [Paikka ja päiväys]

[– –] [välipäätöksen tehneen tuomarin nimi]